

NOORDERLICHT

**met werken van o.a.
Rautavaara, Pärt, Tormis,
Grieg, Sibelius en Tsjajkovski**

met medewerking van

Wouter de Winne, slagwerk

dirigent

Jos Akkermans

**Vrijdag 4 november 2011,
Raamsdonksveer**

**Zondag 6 november 2011,
Toonzaal,
's-Hertogenbosch**

SPONSORS

Dit concert werd mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van:

Gemeente 's-Hertogenbosch
Hetteema Tervooren Fonds
Stichting Teuntje Anna

WELKOM

Als in het najaar de dagen korter en donkerder worden, gaan we op zoek naar lichtpuntjes. Met haar programma Noorderlicht wil het 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble u dit zoeken gemakkelijk maken. In de mooie ruimte van de Toonzaal bieden wij u een staalkaart van composities uit de noordelijke helft van Europa. Evenals in het poollicht allerlei kleuren tevoorschijn komen, brengen wij een palet van bekende en minder bekende componisten en tekstdichters voor het voetlicht. Ik hoop dat het voor u een even mooie belevenis wordt als het voor ons is geweest bij de voorbereiding.

Wij worden tijdens dit concert begeleid door Wouter de Winne op slagwerk. Hij zal ook het sologedeelte voor zijn rekening nemen.

Graag wil ik op deze plaats al van de gelegenheid gebruik maken om u te wijzen op ons volgende concert. Op zaterdag 31 maart 2012 geven wij een uitvoering van de Johannes Passion van J.S. Bach in de Ned. Hervormde Kerk te 's-Hertogenbosch. In het verleden is dit werk vele malen door het koor uitgevoerd. Met enthousiasme nemen wij die draad weer op. Ook dan rekenen wij op uw belangstelling

Om een concert als dit mogelijk te maken, kunnen wij uiteraard niet zonder u, ons publiek. Wij danken u daarvoor zeer hartelijk. Bovendien danken wij onze donateurs, adverteerders en sponsors voor hun financiële steun. Ook die hebben wij hard nodig.

Rest mij nog namens alle uitvoerenden u een muzikaal geslaagde avond toe te wensen en zeer graag tot de volgende keer.

Jan Turlings,
voorzitter 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble

PROGRAMMA

- ♪-Våren () Edvard Grieg (1843-1907)
- ♪-Drömmarna () Jean Sibelius (1865-1957)
- ♪-uit: 6 Miniaturen, marimba solo (1999) Matthias Schmitt (1958)
Nr. 1, 2 en 3
- ♪-3 Koren (1891) Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893)
Geen koekoek in het dorre bos
Waarom zwegen de blije stemmen
Zonder tijd, zonder seizoen
- ♪-Een gouden wolk in de nacht (1887)
- ♪-uit: 6 Miniaturen, marimba solo (1999) Matthias Schmitt (1958)
Nr. 4, 5 en 6
- ♪-Suite de Lorca (1973) Einojuhani Rauravaara (1928)
Canción de jinete
El Grito
La luna asoma
Malagueña

PAUZE

- ♪-Solfeggio (1963) Arvo Pärt (1935)
- ♪-Which was the Son of... (2000)
- ♪-A Little Prayer (1994) Evelyn Glennie (1965)
- ♪-uit: 13 Estonian Lyric Folksongs (2002) Veljo Tormis (1930)
1. Laulu võim (The Power of Song)
3. Laulud pulmades opitud (Songs Learned at Weddings)
4. Halb reheline (The Poor Thresher)
7. Sakste soim (Cursing the Landowners)
10. Pihlapuu (The Rowan Tree)
- ♪-Pärismaalase lauluke: An Aboriginal Song (1995)
tekst: uit Polynesië

SOLISTEN

Wouter de Winne, geboren in Gent, begon zijn muziekstudie op 6-jarige leeftijd aan de jeugdmuziekschool te Oostakker. Op 8-jarige leeftijd ging hij naar de academie te Gentbrugge waar hij slagwerk volgde bij Mark Lambert. Op 15-jarige leeftijd besloot hij van zijn hobby zijn beroep te maken en startte hij aan de Kunsthumaniora te Gent waar hij slagwerkles volgde bij Wim Lasoen en Wim De Vlaeminck. In juni 2005 studeerde hij af aan de Kunsthumaniora te Gent met grootste onderscheiding voor slagwerk.

In september 2005 startte Wouter aan het conservatorium te Tilburg waar hij les kreeg van Arnold Marinissen van september 2005 tot juni 2007 (mallets). Van september 2007 tot juli 2009 studeerde hij bij Marcel Andriessen (mallets), Peter de Vries (percussie en orkest) en Frans van Grinsven (jazz improvisatie). In juli 2009 haalde Wouter zijn "Bachelor Of Music" met Directie als minor.

Hij genoot masterclasses bij Evelyn Glennie, Keiko Abe, D'Arcy Gray, Raymond Curfs en Triloc Gurtu.

Wouter speelde bij het Tilburgs Begeleidingsorkest (TBO), Musica ad Rhenum, Het Orkest van het Oosten en het Arnold Marinissen Traces Ensemble. Hij maakte opnames voor de WDR en speelde op het Mondharp Festival 2006 in Amsterdam en het Big Bang festival 2007. In september 2007 trad hij op met het slagwerkensemble van Tilburg tijdens het slagwerkfestival in het cultureel centrum "Oosterpoort" te Groningen. Hij speelde met het Magogo Kamerorkest een authentieke uitvoering van de Carmina Burana. Hij concerteerde herhaaldelijk met De Nationale Reisopera, F.C. Jongbloed (o.l.v. Arnold Marinissen) en verzorgde tal van lunchconcerten samen met Sjoerd Ceelen. Hij trad ook op in de Vlaamse Opera op uitnodiging van de Kamer van Koophandel. Van 10 tot 22 juni 2008 was hij verbonden aan het Spectra Ensemble voor "Les Noces" van Stravinsky dat uitgevoerd werd op het Oerolfestival (Ter Schellingen/ Nederland).

Wouter is sinds 2007 slagwerk-instructeur bij Drumfanfare Volt te Tilburg en verbonden als leerkracht aan "Oefening en Uitspanning" (O&U) te Goirle. Sinds 2008 geeft hij ook les bij Sophia's Vereeniging te Loon op Zand. Wouter is vanaf januari 2010 aan de slag als artistiek leider bij jeugdpercussiegroep KLABATS! te Gilze.

In Juli 2011 behaalde Wouter het diploma Master Of Music met Educatie als uitstroomprofiel.

KOOR

Op 6 januari 1956 ging een groep jonge, enthousiaste koorzangers onder de naam 's-Hertogenbosch' Jongerenkoor van start. Frits Marechal was de oprichter. Het koor was voortgekomen uit een schoolkoor van het St. Janslyceum. De eerste dirigent was Frans van Amelsfoort (1956-1960). Onder de verschillende dirigenten (Evert van Trigt, Thieu Lax, Marc Versteeg en Wilko Brouwers) wist het koor zich een vaste plaats te veroveren in de korenwereld van 's-Hertogenbosch.

Als een rode draad liep de jaarlijks terugkerende traditie van Bach's Johannes Passion door de geschiedenis van het koor. Vanaf 1962 wist het koor in nauwe samenwerking met de Stichting 's-Hertogenbosch Muziekstad (Internationaal Vocalisten Concours) gerenommeerde en veel belovende zangers als solist te contracteren zoals Aafje Heynis, Hein Meens, David James en vele anderen. Memorabel is ook de uitvoering (1997) onder leiding van gastdirigent en oudsolist Max van Egmond.

In 1973 veranderde het koor van naam en heet vanaf dan **'s-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble**. Dit vooral omdat de in het huishoudelijk reglement opgenomen regel dat lidmaatschap slechts mogelijk was tot 25 jaar, al lang niet meer van toepassing was.

Op dit moment zingt het koor werken uit alle stijlperioden en werden aan het repertoire nog grote werken toegevoegd als de Messiah (Händel), de Krönungsmesse (Mozart), het Requiem (Durufié), In the Beginning (Copland) en Dido & Aeneas (Purcell).

Het 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble is aangesloten bij de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst. De leeftijd van de koorleden die eens in het 's-Hertogenbosch' Jongerenkoor startten, is aardig opgelopen. Het enthousiasme is echter gebleven.

DIRIGENT

Jos Akkermans (1969) studeerde orgel aan het Brabants Conservatorium bij Bram Beekman, waar hij in 1993 als docerend musicus zijn diploma behaalde. Hiernaast begon hij op hetzelfde conservatorium zijn opleiding koördirectie. Hier kreeg hij les van Cees Rotteveel, Martien van Woerkum en behaalde in 1995 zijn Praktijkdiploma onder leiding van Hoite Pruiksma.

Jos volgde diverse malen de Kurt Thomas Cursus waar hij gecoacht werd door o.a. Jos van Veldhoven, Daniel Reuss en Daan Admiraal.

In de afgelopen jaren bracht Jos met het HVE een zeer divers programma ten gehore, waaronder *Jesu Meine Freude* – J.S. Bach, *A Ceremony of*

Carols – B. Britten, *Requiem* – M. Duruflé, *The Messiah* – G.F. Händel, *Reïncarnations* – S. Barber, *In the beginning* – A. Copland. In 2008 dirigeerde hij een succesvolle semiscenische uitvoering van H.Purcell's *Dido and Aeneas*. In 2009 voerde het HVE onder zijn leiding het indrukwekkende motet *Totentanz* van Hugo Distler uit.

Naast zijn werkzaamheden als dirigent is Jos sinds 2000 werkzaam als leerkracht op basisschool De Ruif te Raamsdonksveer. Verder is hij als dirigent/organist verbonden aan de Vijf Heiligen Parochie te Made.

TOELICHTING

Het **Noorderlicht**, ook wel *aurora borealis* of *poollicht* genoemd is een prachtig natuurfenomeen dat ontstaat wanneer deeltjes afkomstig van de zon door het magnetische veld van de aarde afgebogen worden en aan de polen in de atmosfeer terechtkomen. Als het Noorderlicht zich voordoet zien we vaak een lichte gloed of is het licht zichtbaar als bewegende bogen, stralenbundels of gordijnen van licht en heel zelden is het zelfs vlammend.

Tot zover het zichtbare deel. Hoe zou Noorderlicht kunnen klinken? Bij het samenstellen van dit programma heeft het HVE zich laten inspireren door echte Noorderlingen. Componisten uit Noorwegen, Finland, Rusland en Estland die hun roots duidelijk laten terugkomen in hun muziek. Ik hoop dat u, wanneer u uw ogen even dichtdoet tijdens dit concert, net zoals wij tijdens onze eneroverende repetities een beetje Noorderlicht kunt ervaren.

Noorwegen en Finland

Våren - Edvard Grieg (1843-1907)

Een van de bekendste liederen van de Noorse componist Edvard Grieg is wel *Våren* (Laatste lente). Het lied gaat over een oude vrouw (of man) die, na een

barre Noorse winter, uitziet naar de lente; maar tegelijkertijd beseft zij dat dit wel eens de laatste lente zou kunnen zijn die zij mee zal maken. In het arrangement van Thomas Beck krijgen de zangers ook echt een begeleidende rol bij onze soliste: Mieke van Huijgevoort.

Drömmarna - Jean Sibelius (1865-1957).

Jean Sibelius was de componist die Finland een eigen geluid gaf, toen deze natie zich aan het begin van de vorige eeuw ontworstelde aan de greep van Rusland. Sibelius schreef een aantal indrukwekkende symfonische gedichten – o.a. Finlandia - waarbij hij inspiratie ontleende aan de Kalevala, het Finse nationale epos. *Drömmarna* (Dromen) heeft die typische melancholische Sibelius-touch.

Lorca-suite – Einojuhani Rautavaara (1928)

De Finse componist Rautavaara is internationaal gezien een van de bekendste en meest gespeelde Finse componisten. Hij studeerde o.a. bij Aaron Copland. In zijn *Suite de Lorca* maakt Rautavaara consequent gebruik van een toonladder die afwijkt van de algemene do-re-mi-toonladder. In tegenstelling tot deze toonladder gebruikt hij een gelijke verdeling in hele en halve toonsafstanden (hele-halve-hele-halve enz.). Verder zijn de akkoorden die hij voor deze Spaanse teksten van Garcia Lorca gebruikt duidelijk geïnspireerd op de klassieke gitaar. In de opening van het slotdeel (Malagueña) is bijvoorbeeld de hoogte van de “losse” snaren te horen.

Rusland

3 koren; Een gouden wolk sliep - Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893)

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski was eerst ambtenaar, en ging muziek studeren aan het Conservatorium van Sint-Petersburg en werd toen leraar aan datzelfde conservatorium. Een rijke bewonderaarster, gravin Nadesjda Filaretovna von Meck, bood hem in 1877 de mogelijkheid zijn leven geheel aan het componeren te wijden. Jarenlang onderhielden zij een innige briefwisseling, maar Tsjaikovski heeft haar nooit willen ontmoeten. In 1890 zette de gravin haar financiële steun om onduidelijke redenen stop. Een theorie is dat zij zich niet kon verenigen met zijn seksuele geaardheid. Tsjaikovski reisde veel, werd overal geëerd, maar was een eenzellig en eenzaam mens. Hij overleed op 53-jarige leeftijd aan cholera. De 3 koren stammen uit februari 1891 en zijn een opdrachtwerk voor de koorklas van Ivan Mel'nikov, de toenmalige directeur van het Mariinskii-theater, het operagebouw van Sint Petersburg. Deze werken werden twee maanden later in de stad ten gehore gebracht.

Het koorwerk *De gouden wolk sliep* is tijdens het leven van Tsjaikovski nooit uitgevoerd. Ook dit werk is in opdracht geschreven.

Estland

Solfeggio; Which Was the Son of... - Arvo Pärt (1935)

5 Estse volklidjes; An Aboriginal song - Veljo Tormis (1930)

Estland is pas vanaf 1918 een zelfstandige staat. Het onafhankelijke Estland werd in 1940 door Sovjettroepen bezet en daarna in 1941 door Duitse troepen bezet. In 1944 werd Estland door de Sovjet-Unie ingelijfd. Het bezette Estland herkeeg in 1991 zijn onafhankelijkheid. De jaren van toenemende vrijheid die aan deze gebeurtenis voorafgingen, gingen de geschiedenis in als de zingende revolutie. Voor 1918 behoorde Estland tot de grote mogendheden die het land omringen: het was afwisselend (ten dele) Deens, Zweeds, (ten dele) Pools en daarna lange tijd, tot 1918, Russisch, terwijl de Duitse Orde er eeuwenlang een grote rol speelde.

Deze politieke situatie van Estland leidde ook in zijn muzikale traditie tot Duitse en Russische beïnvloeding. Maar daarnaast ontwikkelden Estse componisten vanaf de negentiende eeuw hun eigen nationale muzikale taal, die zijn hoogtepunt bereikte met het wereldwijde succes van de op ons muziekpodium opgevoerde composities van Arvo Pärt (1935).

De werken die we tijdens dit concert uitvoeren zijn zeer verschillend van aard. Tussen de composities zit dan ook ruim 37 jaar. Horen we in *Solfeggio* een zeer minimale benadering, in *Which was the Son of...* is er van veel meer uitbundigheid sprake. Toch is ook in het laatstgenoemde werk die meteen herkenbare Pärt-klank te horen.

Een andere componist uit de korte klassieke muziekgeschiedenis van Estland is Veljo Tormis (1930). Tormis is een belangrijke Estlandse componist die zich het grootste deel van zijn leven wijdde aan het componeren van muziek gebaseerd op de volksmuziek - voornamelijk Estse runo songs (volksmelodieën) - van de Finse Oostzeevolkeren. In navolging van de traditie van o.a. Cyrillus Kreek is Tormis de belangrijkste eigentijdse muzikale persoon in het in leven houden van de Estse volkscultuur. 'Ik gebruik de volksmuziek niet, de volksmuziek gebruikt mij', verklaart de componist. De selectie uit de 13 Estse volksliedjes die we in dit programma laten horen geven een mooi beeld van het vakmanschap van Tormis. We besluiten dit concert met een uitstapje van Tormis naar het Zuiderlicht.

Veel luisterplezier!

Jos Akkermans

"Ik zou mijn muziek kunnen vergelijken met wit licht dat alle kleuren in zich draagt. Alleen een prisma kan de kleuren laten verschijnen; de ziel van luisteraar zou dit prisma kunnen zijn."

Arvo Pärt

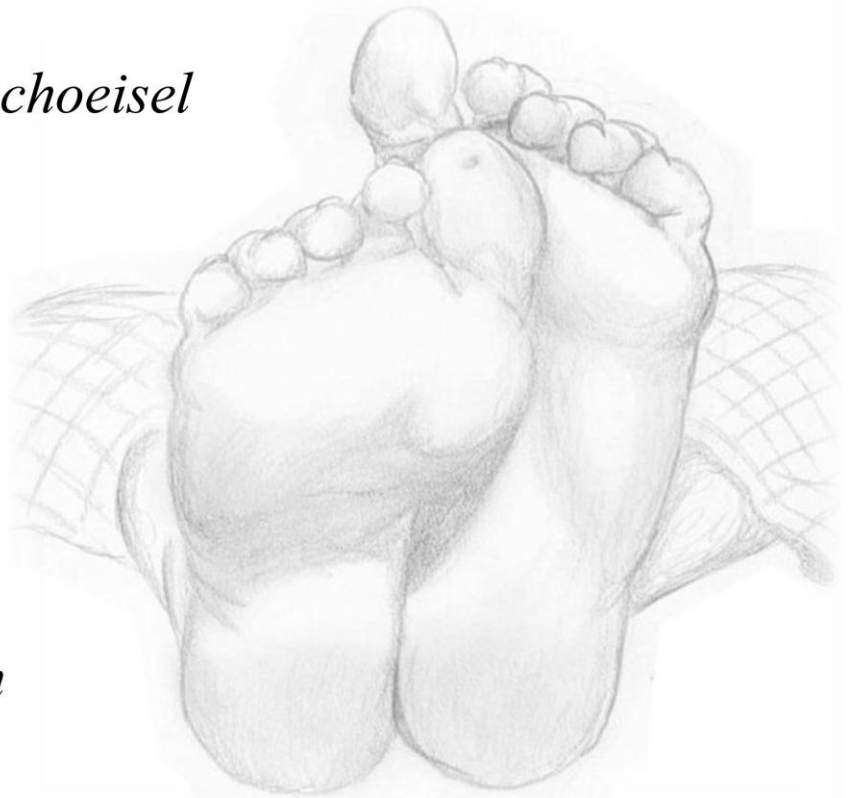
Orthopedisch maatschoeisel

* *Steun- en gemakschoeisel*

* *Steunzolen/inlays*
voor
alle voertypen

* *Orthopedisch*
schoeisel

* *Verbandschoenen*
en pantoffels

Klerkx schoenen

**Hoofdstraat 107 Schijndel
Tel: 073 - 54 77 021**

Hoskam Klerkx

**Kruisstraat 32 s'-Hertogenbosch
Tel: 073 - 61 33 584**

www.klerkxschoenen.nl

TEKSTEN

Våren, E. Grieg
tekst: A.O. Vinje

Enno ein Gong fekk eg Vetren å sjå for Våren å
røma;
Heggen med Tre som der blomar var på, eg atter
såg bløma.
Enno ein Gong fekk eg Isen å sjå frå Landet å
fljota,
Snjoen å bråna og Fossen i Å at fyssa og brjota.
Graset det grøne eg enno ein Gong fekk skoda
med Blomar;
enno eg hørde at Vårfuglen song mot Sol og mot
Sumar.

Eingong eg sjølv i den vårlege Eim, som mettar mit
Auga,
eingong eg der vil meg finna ein Heim og symjande
lauga.
Alt det, som Våren imøte meg bar og Blomen, eg
plukkad',
Federnes Ånder eg trudde det var, som dansad' og
sukkad'.
Derfor eg fann millom Bjøkar og Bar i Våren ei
Gåta; derfor det Ljod i den Fløyta eg skar, meg
tyktes å gråta.

Drömmarna, J.Sibelius
tekst: J. Reuter

Släkterna födas, och släkterna gå,
släkterna glida som strömmar,
dö och förssvinna och slockna ändå,
dö ei de lockande drömmar:
leva i sol och i sorg och i storm,
dom na och läggas på bären,
uppstå ånyo i skimrande form,
följa varandra i spåren.
Hur än de komma och hur än de gå,
glida som speg lande strömmar,
hur de försvinna och slockna ändå,
leva de eviga drömmar.

3 Koren, P.I. Tsjaikovski**Geen koekoek in het dorre bos**
Tekst: N.G. Tsyganov

Het was niet een koekoek die in het dorre bosje klagelijk piepte, maar een jong meisje dat in haar lichte huis zwaar zat te zuchten.
Het was niet een prachtige woerd die langs het hemelgewelf achter zwanewijfjes aanvloog, maar een stoere jongeling die uit dwaasheid achter mooie meisjes aanliep.
De prachtige woerd zal worden gevangen en in gevangenschap worden gekortwiekt.

Lente

*Ja, weer zie ik het aanzien van de winter tanen
tot. glorie van de lente.
Weer zie ik van de aardbodem, dag na dag, het
ijs verdwijnen.
De sneeuw smelt snel, en donderend en
spetterend stroomt de rivier.
Smaragdgroene weiden, ik kijk uit naar je
bloemen en begroet elke nieuwkomer.
Luister naar de leeuwerik in de lucht die al zingt
van de zomer.*

*En weer ben ik in het dal van de lente dat me blij
maakt en mijn verlangen stilt.
Daar vind ik zonlicht en rust, en extase neemt de
plaats in van verplichting.
Uit iedere bloem die ik heb geplukt spreekt de
geboorte van de lente.
Het schijnt mij toe dat ik van de aarde een geest
van de hemel afscheid.
Een mysterieus zingen stijgt uit de bodem om mij
heen, en ik hoor het riet als een zwak geklingel.*

Dromen

*Generaties worden geboren, generaties gaan,
generaties glijden als stromen,
ze sterven en verdwijnen en doven uit,
maar niet de verlokkenende dromen:
Ze leven in zon en verdriet en in storm,
ze slapen, worden op de doodsbare gelegd,
en staan op in een nieuwe, schitterende vorm,
elkaar volgend in hun sporen.
Hoe ze ook komen en hoe ze ook gaan,
ze glijden als spiegelende stromen,
hoe ze ook vervagen en verdwijnen,
ze leven eeuwig, de dromen.*

De stoere jongeling zal soldaat moeten worden en onthoofd worden op het slagveld.
En het koekoekje in het dorre bosje zal in vreemde nesten zitten roepen en het jonge meisje, in vrijheid, zal in een vreemd huis zuchten.

Waarom zwegen de blije stemmen

Tekst: A.S. Pushkin

Waarom zwijg jij, vrolijke stem?
Laat de lofliederen voor Bacchus weer klinken!
Lang leve het lieve meisje
en de jonge vrouw, die ons heeft liefgehad!
Vul de glazen met wijn!
Laat op de bodem van je glas je ring rondgaan,
zoals ik ook met mijn glas doe!
Hef hoog het glas en laten we klinken!
Heil, muze, heil, ratio! Laten we hen bezingen!
Gij, heilige zon, schijn!
Zoals een oude lamp minder licht geeft
en vervaagt bij het ochtendlicht,
zo verbleekt de valse wijsheid bij het eerste zwakke schijnsel
bij het nooit verdwijnende licht van de wijsheid ...
Lang leve de stralende dag! Verga, duisternis en nacht!

Zonder tijd, zonder seizoen

Tekst: N.G.Tsyganov

Veel te vroeg in het seizoen is het gras verdroogd in het veld, ah, mijn gras, ah, mijn groen zacht gras!

Het beekje kabbelt niet langer door de akkers, de nachtegaal zingt niet langer zijn lied in de struiken ...
ah, mijn kleine vogel, ah, mijn vogel met de gouden stem!

Ik merkte niet dat de zomer verdwenen was, ik plukte geen enkele bes,
ah, mijn gelderse roos, ah, mijn framboos!

Ik zit de hele dag thuis te kniezen bij mijn oude man, ah, mijn verdriet, ah, mijn ongeluk!

Een jaloerse man ontnemt een meisje haar vreugde, haar vrijheid
Hij verbiedt haar kastanjes te plukken met haar vriendinnen of zich buitenshuis te vermaken en te dansen.
Ah, mijn vrijheid, ah, mijn leven als een vrije vogel!

Een gouden wolk in de nacht, P.I. Tsjaikovski

tekst: M.I.Lermontov

Een wolkje van goud had geslapen aan de borst van een reusachtige rots.
's Morgens vroeg begaf zij zich op weg, vrolijk spelend, langs het blauwe hemelgewelf.
Maar er was een spoor van vocht achtergebleven in de kloof van de oude rots.
Eenzaam staat hij daar, diep in gedachten verzonken en stilletjes weent hij in de woeste leegte.

Suite de Lorca, E. Rautavaara
tekst: F.G. Lorca (1898-1936)

Canción de jinete

Córdoba, lejana y sola, jaca negra,
 luna grande, y aceitunas en mi alforja.
 Aunque sepa los caminos yo
 nunca llegaré a Córdoba.
 Córdoba, por el llano, por el viento,
 jaca negra, luna roja.
 La muerte me está mirando
 desde las torres de Córdoba.
 Córdoba. Ay, qué camino tan largo!
 Ay, mi jaca valerosa!
 Ay, que la muerte me espera,
 antes de llegar a Córdoba!

El Grito

La elipse de un grito va de monte a monte.
 Desde los olivos será un arco iris negro sobre la
 noche azul.
 Ay! Como un arco de viola el grito ha hecho
 vibrar largas cuerdas del viento.
 Ay! Las gentes de las cuevas asoman sus velones.
 Ay!

La luna asoma

Cuando sale la luna se pierden las campanas y
 aparecen las sendas impenetrables.
 Cuando sale la luna el mar cubre la tierra
 el corazón se siente isla en el infinito.
 Nadie come naranjas bajo la luna llena.
 Es preciso comer fruta verde y helada.

Cuando sale la luna de cien rostros iguales,
 la moneda de plata solloza en el bolsillo.

Malagueña

La muerte entra de la taberna.
 Pasan caballos negros y gente siniestra
 por los hondos de la guitarra.
 Y hay un olor a sal y a sangre de hembra
 en los nardos febriles de la marina.
 La muerte entra y sale de la taberna.

Ruiterliedje

*Córdoba, ver en verloren, zwarte paarden,
 grote maan, olijven in mijn zadeltas.
 Al ken ik de wegen,
 nooit kom ik in Córdoba.
 Córdoba, de vlakke door in vlagen,
 zwarte paarden, rode maan.
 De dood staat mij aan te staren vanaf de toren in
 Córdoba.
 Ay, de weg langer en langer.
 Ay, paardje met stage pas!
 Ay, nu de dood mij opwacht,
 voor ik aankom in Córdoba.*

De gil

*De ellips van een gil gaat van bergwand tot
 bergwand. Uit de olijvenwei wordt hij tot
 regenboog zwart op het nachtblauw.
 Ay! Als een vioolstreek liet de gil de lange snaren
 van de wind trillen.
 Ay! Zij die in de holen met walmende fakkels
 wonen.*

De maan komt op

*Als de maan opkomt, gaat de klokkeklank teloor,
 ondoordringbare paden komen tevoorschijn.
 Als de maan opkomt, vloeit zee over land
 en het hart voelt zich als een eiland in de ruimte.
 Niemand eet sinaasappels onder volle maan.
 Wat gegeten moet worden: vruchten koud en
 groen.
 Als de maan opkomt met haar honderdvoud
 eendere aanschijn, snikken de zilveren munten in
 de zak.*

Malagueña

*De dood gaat de taveerne in en uit.
 Er komen zwarte paarden en ongure lieden aan
 over de holle paden die de gitaar inslaat.
 En het is naar zout gaan ruiken en naar
 wijfjesbloed uit de koortsende jasmijnen aan de
 zeekant. De dood gaat de taveerne in en uit.*

Which was the Son of..., A. Pärt**Tekst: Lucas 3, 23-38**

Toen Jezus zijn werk begon was hij ongeveer 30 jaar oud. Hij was, zo dacht men de zoon van Jozef, de zoon van Eli, de zoon van Matthat, de zoon van Levi, de zoon van, Melchi, de zoon van Jannai, de zoon van Jozef, de zoon van Mattathias, de zoon van Amos, de zoon van Nahum, de zoon van Esli, de zoon van Naggai, de zoon van Maäth, de zoon van Mattathias, de zoon van Semeïn, de zoon van Josech, de zoon van Joda, de zoon van Joanan, de zoon van Resa, de zoon van Zerubabel, de zoon van Seálthiël, de zoon van neri, de zoon van Melchi, de zoon van Addi, de zoon van Kosam, de zoon van Elmadan, de zoon van Er, de zoon van Josua, de zoon van Eliëzer, de zoon van Jorim, de zoon van Maththat, de zoon van Levi, de zoon van Simeon, de zoon van Juda, de zoon van Jozef, de zoon van Jonan, de zoon van Eljakim, de zoon van Melea, de zoon van Menna, de zoon van Mattatha, de zoon van Nathan, de zoon van David, de zoon van Isaï, de zoon van Obed, de zoon van Boaz, de zoon van Salma, de zoon van Nahasson, de zoon van Aminadeb, de zoon van Admin, de zoon van Arni, de zoon van Hesron, de zoon van Perez, de zoon van Juda, de zoon van Jakob, de zoon van Izak, de zoon van Abraham, de zoon van Thera, de zoon van Nahor, de zoon van Seruch, de zoon van Rehu, de zoon van Peleg, de zoon van Heber, de zoon van Sala, de zoon van Kainan, de zoon van Arpachsad, de zoon van Sem, de zoon van Noach, de zoon van Lamech, de zoon van Mathusalem, de zoon van Henoeh, de zoon van Jered, de zoon van Mahalaleël, de zoon van Kenan, de zoon van Enos, de zoon van Seth, de zoon van Adam, de zoon van God. Amen.

13 Estse lyrische volksliederen**tekst: traditioneel****Laulu võim-De kracht van het lied**

Als ik begin te zingen en de woorden uit mijn mond vloeien, dan zing ik zo dat er een berg zal oprijzen uit de zee, dat de rotsen in goud zullen veranderen en de zeebodem vaste grond zal worden.

Ik heb zoveel liedjes om te zingen en zoveel wijsjes, dat ik niet ophoud voor zonsopkomst, ze zullen klinken tot de volgende middag.

Eerder zullen de lindebomen doodgaan, de jeneverbesstruiken verdwijnen en de esdoorns omvallen, dan dat mijn stem het begeeft of mijn liedjes stoppen.

Laulud pulmades opitud - Liedjes die je op een bruiloft leert

Laat me beginnen te zingen, te zingen en te dichten!

Het hele dorp zal luisteren, de hele gemeente toekijken.

Pieter zal in de lijsterbes luisteren en Tuomos zal in de elzenboom toehoren, maar Ants bovenop het hek.

Hoe komt het kind aan deze liedjes, hoe heeft het de woorden op de muziek gezet?

Het kind ging naar Harju om ze te leren, naar Viru om de melodieën mee te brengen. De verhalen heeft het van Luutsina, de lieve woorden van Kadrina.

Ik ging niet naar Harju om ze te leren of naar Viru voor de melodieën: bedankt moeder, bedankt vader, dat jullie naar zoveel bruiloften zijn gegaan, dat jullie honderd trouwfeesten hebben meegevierd. Jullie namen me op schoot en droegen me op de arm en brachten me in de kamer van de zangers, en op de vloer met de muzikanten. Jullie voedden mij uit de pollepel van de zanger en de beker van de muzikant. Daar heb ik mijn liedjes geleerd en de woorden voor de melodie gevonden.

Halb reheline - De slechte dorser

Met een uitbrander werd ik de dorsvloer opgejaagd en aangemaand de dorsvlegel te pakken.

Ze konden geen graan dorsen zonder mij, de vlegel niet heffen zonder mij, de arme wees, de schoven niet vast maken zonder mij, het liefje.

Als de domkop er niet is, bindt dit meisje de schoven niet op en staat dit kind niet op de stapel graan.

Ik heb een slechte partner, deze kleine hen heeft een koppige medewerker. Hij maakte de stapels te hoog, tilde ze op kniehoogte, zo breed als een voet. Hij beval dit kleine besje om de graankorrels van

de aar te ranzelen, en deze gans om ze op de grond plat te slaan. Ik ben een slimme gans, een slim klein vogeltje, zo sluw als kan zijn.

Ik zal met de vlegel alleen maar langs randen van de wand slaan, ver weg van de stapels en soms op de lege vloer. Ik zal nooit een goede dorser zijn of goed met de vlegel slaan.

Sakste soim – Vervloekt zijn de hoge heren

Moge de duivel de hoge heren komen halen. Moge de heren van Käru te gronde worden gericht, zij die ons het veld lieten ploegen, daar in het grote moeras in het lage land.

Pihlapuu - De Lijsterbes

Laat ons gaan en laat ons zien of de bomen dezelfde hoogte hebben, of de elzen even wijdvertakt zijn, of de berken even groot zijn.

De lijsterbes heeft lange takken, lange takken, grote bloemschermen. Ze zitten vol met bessen tot aan de grond.

CONCERTAGENDA

Ons volgende concert:

31 maart 2012, Johannes Passion van J.S. Bach

Het kopieerwerk van dit programmaboekje is verzorgd door:

Copyshop Den Bosch

Orthenstraat 63a

5211 SW 's-Hertogenbosch

Tel. (073) 613 23 98

www.copyshopdenbosch.nl

P&K

Uitgeverij Pels & Kemper

Gerard Pels / Margriet Kemper

www.pelskemper.nl

Uitgeverij Pels & Kemper, gevestigd in 's-Hertogenbosch, is een kleine uitgeverij die sinds 2008 boeken uitgeeft op het gebied van beeldende kunst, literatuur en koken.

In 2011 verschijnt:

'Wat ik zie kan ik niet zijn'

een dichter op zoek naar de bronnen van Het Groene Woud, met gedichten en teksten van Serge van Duijnhoven en fotografie van L.J.A.D. Creyghton

'Soupez! Soupez! – aan tafel met de danswereld'

een boek van Karin Post met recepten en verhalen van en over bekende en minder bekende dansers, choreografen en dansliefhebbers als Hans van Manen en Alexandra Radius. Johannes van Dam schrijft een speciale bijdrage.

In 2012 zal **'Vice versa'** verschijnen, een groot algemeen kunstgeschiedenisboek van Ad de Visser, de bekende auteur van 'Kunst met voetnoten' en 'De tweede helft - beeldende kunst na 1945'.

KOORLEDEN**Sopranen**

Elly de Boer
Maria Claessens-Arts
Mieke van Huijgevoort
Welmoed de Jong
Swannet van Litsenburg
Henrice van Mackelenbergh
Marjo Oskam
Monique van de Rijt
Paula van der Wel

Alten

Maria Arkesteijn
Dorothe van Dijk
Annemiek van Enckevort
Gerry van Giersbergen
Annemieke Laghuwitz
Els de Mooij-van de Water
Hannie Poelstra

Tenoren

Wim van den Beuken
Frans Boelaars
Jack Glaudemans
Hans van de Rijt

Bassen

Jaap Bimmel
Guy van Mackelenbergh
Theo Meijer
Gerard Pels
Peter Spijkers
Jan Turlings

DONATEUR WORDEN?

DONATEURS HEBBEN EEN STREEPJE VOOR.

Met uw donatie van €12,= per jaar (meer mag natuurlijk ook) draagt u bij aan de realisering van aantrekkelijke concerten in de komende jaren. Indien u er prijs op stelt kunnen wij plaatsen voor u reserveren. Als donateur ontvangt u reductie op de toegangsprijs. U kunt donateur worden door uw bijdrage over te maken naar:

*ABN AMRO Bank, nr. 41 87 07 731, ten name van:
Stichting 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble,
onder vermelding van 'Jaar donatie HVE'
(Postbanknr. van de bank: 46 345)*

U kunt ook een acceptgiro aanvragen door een briefje te schrijven aan:

*Secretariaat 's-Hertogenbosch' Vocaal Ensemble
Zuid-Willemsvaart 204
5211 NW 's-Hertogenbosch*

Als u donateur bent ontvangt u automatisch ieder jaar een acceptgiro. Bovendien krijgt u steeds een uitnodiging voor onze concerten.

MEEZINGEN?

ASPIRANT ZANGERS, vooral tenoren, zijn van harte welkom. Er wordt gerepeteerd op woensdagavond van 20:15-22:30 uur in basisschool Het Bossche Broek, Kruisbroedershof 31, 's-Hertogenbosch. Kom vrijblijvend een keer kijken.

Voor meer informatie: Jan Turlings (073) 613 93 04 of
Welmoed de Jong (073) 751 71 50

U kunt ook een e-mail sturen naar:

info@shertogenboschvocaalensemble.nl